

Asia: VN/24846/2023

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen käytön monivuotinen suunnitelma

Yleiset kysymykset

Onko suunnitelmassa ja sen linjauksissa tunnistettu olennaiset asiat?

Suunnitelmassa keskittyy rahoituslain 3 §:n mukaisesti T&K-rahoitukseen. Saman pykälän toisessa momentissa edellytetään suunnitelmalta myös TKI-järjestelmän nykytilan ja järjestelmää koskevien tavoitteiden esittämistä. Tutkimus- ja kehittämistoiminta on tarkasti määritelty Tilastokeskukseen viitaten, mutta TKI-järjestelmän kuvaus ei pidä sisällään sen määrittelyä. Nykytilan määrittelyä ja tavoitteiden esittämistä varten olisi välttämätöntä sisällyttää suunnitelmaan myös tämä määritelmä, tai jos määritelmää ei ole olemassa, se olisi luotava tässä yhteydessä. Määritelmään pitää sisällyttää myös suomalaista tutkimusta, kehitystä ja innovaatiotoimintaa tunnetuksi tekeviä ja sen houkuttavuutta lisääviä toimintoja, organisaatioita ja prosesseja. Hyvänä esimerkkinä tästä on elinkeinoelämän, akateemisen yhteisön ja valtionhallinnon yhteinen Millennium-teknologiapalkinto. Kunnianhimoisen suunnitelman tuloksia pitää käyttää tehokkaasti hyväksi osana Suomen maakuvatyötä.

Miten suunnitelma vaikuttaa sektorinne ja/tai organisaationne toimintaan?

Suunnitelma jättää huomioimatta tärkeän osan Suomen TKI-järjestelmää sen nykytilan ja sitä koskevien tavoitteiden esittämisessä. Kansainväliset palkinnot ja huomionosoitukset, kuten Millennium-teknologiapalkinto on tunnistettava osaksi TKI-järjestelmän määritelmää, ja varmistettava se, että Suomi mielletään myös niiden avulla huippuosaamisen, korkean teknologian ja maailmanluokan TKI-toiminnan toimintaympäristönä. Tämä myötävaikuttaa kansainvälisten yritysten ja osaajien haluun sijoittua ja jäädä Suomeen.

Kevään 2023 hallitusohjelmaneuvotteluissa päätettiin valtion luopuvan Millennium-palkinnon 1 miljoonan euron palkintosumman rahoittamisesta osana laajaa säästöpakettia. Tunnustamalla suunnitelmassa Millennium-teknologiapalkinnon keskeinen rooli osana Suomen TKI-järjestelmää ja etsimällä uusi ratkaisu palkinnon rahoituksen turvaamiseksi voidaan varmistaa, että pääministerin johdolla perustetun palkinnon 20-vuotisen historiansa aikana saavuttama asema maailman johtavana teknologiapalkintona ei mene hukkaan. Siihen Suomella ei ole varaa.

Huomiot suunnitelman linjauksiin

Yhteistyö on Suomen T&K-toiminnan vahvuus

Suunnitelmassa on arvokas havainto siitä, miten kansalliset yhteistyömallit ja ekosysteemit edistävät kansainvälistä yhteistyötä ja houkuttelevat Suomeen kansainvälisiä T&K-toimintoja ja -investointeja. Millennium-teknologiapalkinto on hyvä esimerkki tällaisesta kansallisesta yhteistyömallista ja ekosysteemistä, jossa ovat mukana akateeminen yhteisö, elinkeinoelämä ja valtionhallinto.

Yritysten kunnianhimoisen T&K-toiminnan lisääntyminen vauhdittaa talouskasvua

- **Yritysten T&K-investoinnit kasvuun**
- **Uusia yrityksiä T&K-toimintaan**

Suunnitelmassa on arvokas havainto siitä, että Suomen tulee olla houkutteleva kohde T&K-toimintaan investoiville ja T&K-toimintoja sijoittaville ulkomaisille yrityksille. Millennium-teknologiapalkinto edistää omalta osaltaan Suomen houkuttavuutta investointikohteena ja TKI-toiminnan kohdemaana. Palkinto nostaa Suomen tunnettuutta teknologiamaana, tukee suomalaisen elinkeinoelämän ja akateemisen yhteisön verkostoitumista maailman huipputaajien kanssa ja tuo Suomea esiin maana, joka etsii ratkaisuja globaaleihin ongelmiin kansainvälisen yhteistyön kautta. Vuoden 2023 lopulla suoritetun laajan kansalaiskyselyn mukaan selvä enemmistö suomalaisista on sitä mieltä, että kansainvälisille tutkimusryhmille ja innovaatioille osoitetut palkinnot ja kunnianosoitukset ovat hyvä keino houkuttaa huipputaajia Suomeen.

T&K-osaaminen lisääntyy ja T&K-osaajien määrä kasvaa julkisella ja yksityisellä sektorilla tuottavuuskasvun tueksi

- **Uutta tietoa tuottava T&K-toiminta**
- **Tutkijanurat vahvistuvat julkisella ja yksityisellä sektorilla**

Tämän linjauksen tarkoituksena on varmistaa riittävä T&K-henkilöstön määrä ja korkea osaaminen sekä houkuttaa kansainvälisiä T&K-osaajia ja saada heidät jäämään Suomeen. Tavoitteen saavuttaminen vaatii laajaasti erilaisia toimenpiteitä. Millennium-teknologiapalkinto osaltaan tukee T&K-osaajien riittävyyden turvaamiseen tähtäävää työtä ja siten Suomen 4 % TKI-tavoitteen toteutumista. Palkinto tuo Suomelle laajaa kansainvälistä näkyvyyttä ja tukee Suomen positiivista maakuvaa TKI-alan osaajien ja tulevien kykyjen parissa. Palkinto vauhdittaa yrityskumppanuuksien avulla elinkeinoelämän verkostoitumista huipputaajien kanssa ja tukee eri taustoista tulevien nuorten hakeutumista teknologian ja luonnontieteiden pariin.

Korkeatasoiset tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurit lisäävät Suomen houkuttelevuutta

- **Strategisia vahvuusaloja tukevat infrastruktuurit**
- **Suurteholaskennan kapasiteetin päivittäminen**

Kansainvälinen yhteistyö ja kansainvälisen T&K-rahoituksen hyödyntäminen lisääntyvät

- EU:n T&K-yhteistyö
- Muu kansainvälinen T&K-yhteistyö

-

T&K-toiminnan strategiset valinnat rakentavat Suomen tulevaisuuden menestystä

-

Huomiot muihin suunnitelman osioihin:

Mahdolliset huomiot suunnitelman seurantaan (luku 4)

-

Mahdolliset huomiot TKI-toimintaympäristön kehittämiseen (luku 5)

Suunnitelmassa on arvokas havainto siitä, että geopoliittisessa tilanteessa sekä EU:n muuttuneissa valtiontukipolitiikan oloissa kilpailu teollisista investoinneista on kiihtynyt. Pienenä maana Suomi ei pysty kilpailemaan suurilla tukisummilla, vaan meidän on pärjättävä kansainvälisessä kilpailussa osaamisella ja innovatiivisuudella. Tämä vaatii laaja-alaista panostusta toimiin, jotka lisäävät Suomen houkuttavuutta sekä kansainvälisten osaajien että yritystoiminnan sijoittumispaikkana. Millennium-tekniologiapalkinto on hyvä esimerkki tätä tavoitetta tukevasta yhteistyöstä, jossa mukana ovat elinkeinoelämä, akateeminen yhteisö ja valtionhallinto.

Palmroth Minna
Tekniikan Akatemia Säätiö

Ellilä Markku
Tekniikan Akatemia -säätiö sr